

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.5.11>
УДК 346.9

Сергій Володимирович ЗАВЕРУХА

к.ю.н., доцент кафедри, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-8898-0536>
e-mail: valeriya5@ukr.net

Артем Олександрович БАГІНСЬКИЙ

аспірант, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова; адвокат, арбітражний керуючий
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4282-8588>
e-mail: bankrutlawyer@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ ПРО НЕПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ БОРЖНИКА – ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ВІДПОВІДНО ДО КОДЕКСУ УКРАЇНИ З ПРОЦЕДУР БАНКРУТСТВА

У статті проаналізовано теоретичні аспекти та правові норми, що регулюють процедуру відкриття провадження у справах про неплатоспроможність фізичних осіб за Кодексом України з процедур банкрутства. Розглянуто ст. 115 цього Кодексу, яка встановлює підстави для прийняття судом рішення про початок розгляду справи неплатоспроможності, зокрема неспроможність боржника виконувати зобов'язання, відсутність майна для стягнення та інші фактори. Наголошено на важливості правильного застосування норм з урахуванням судової практики та процесуальних нюансів. Стаття корисна для правників, суддів і всіх, хто цікавиться процедурами банкрутства фізичних осіб.

Ключові слова: неплатоспроможність, банкрутство фізичних осіб, конкурсний процес, кредитор, боржник

Із набранням чинності Кодексу України з процедур банкрутства (КУПБ) конкурсний процес в Україні зазнав чималих змін. Проте якщо процедура банкрутства юридичних осіб для українського правозастосування не була новелою (хоча і цей інститут зазнав суттєвих новацій у правовому регулюванні), то впровадження процедури про неплатоспроможність фізичних осіб стало неабияким нововведенням для національного судочинства. До 2019 р. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі – Закон про банкрутство) регулював можливість проходження процедури банкрутства лише для фізичних осіб – підприємців і лише стосовно боргів, що виникли в результаті здійснення підприємницької діяльності (ч. 1 ст. 90 Закону про банкрутство) [2]. Проте такий стан правового регулювання відносин неплатоспроможності фізичної особи не відповідав сучасним викликам перед якими держава опинилася в результаті великої кількості заборгованості фізичних осіб перед фінансовими установами, а також не відповідав найкращій міжнародній практиці.

З часу набрання чинності КУПБ ст. 115, яка встановлює підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, зазнала змін [1]. Так у першій редакції ч. 2 цієї статті передбачала чотири підстави для відкриття провадження у справі:

1. Розмір прострочених зобов'язань боржника перед кредитором (кредиторами) повинен становити не менше 30 розмірів мінімальної заробітної плати.

2. Боржник припинив погашення кредитів чи здійснення інших планових платежів у розмірі більше 50 % місячних платежів за кожним з кредитних та інших зобов'язань упродовж двох місяців.

3. Ухвалено постанову у виконавчому провадженні про відсутність у фізичної особи майна, на яке може бути звернено стягнення.

4. Є інші обставини, які підтверджують, що найближчим часом боржник не зможе виконати грошові

зобов'язання чи здійснювати звичайні поточні платежі (загроза неплатоспроможності) [1].

Натомість Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 2971-ІХ від 20.03.2023 р. законодавець виключив підставу за п. 1 ч. 2 ст. 115 (розмір прострочених зобов'язань боржника перед кредитором (кредиторами) повинен становити не менше 30 розмірів мінімальної заробітної плати), а п. 3 виклав у новій редакції, відповідно до якої «у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернено стягнення, а здійснені виконавцем відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними» [3].

Відповідно станом на квітень 2024 р. КУПБ передбачає три підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи: боржник припинив погашення кредитів чи здійснення інших планових платежів у розмірі більше 50 % місячних платежів за кожним з кредитних та інших зобов'язань впродовж двох місяців (п. 2 ч. 2 ст. 115); у боржника немає майна, на яке може бути звернено стягнення, а здійснені виконавцем відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» заходи з розшуку такого майна виявилися безрезультатними (п. 3 ч. 2 ст. 115), є інші обставини, які підтверджують, що найближчим часом боржник не зможе виконати грошові зобов'язання чи здійснювати звичайні поточні платежі (загроза неплатоспроможності) (п. 4 ч. 2 ст. 115) [1].

Враховуючи, що відповідно до ст. 119 КУПБ підставою для відмови у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи є відсутність підстав для відкриття провадження у справі, передбачені ст. 115, важливим є детальне вивчення підстав для відкриття провадження через призму граматичного, логічного та системного способів тлумачення норм ч. 2 ст. 115 КУПБ, а також з огляду на практику їх застосування Верховним судом.

Відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 115 КУПБ підставою для

відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи є: боржник припинив погашення кредитів чи здійснення інших планових платежів у розмірі більше 50 % місячних платежів за кожним з кредитних та інших зобов'язань впродовж двох місяців [1].

На нашу думку, вказана норма є найбільш невдалою серед усіх інших, які встановлюють підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Під час встановлення вказаної норми законодавець, очевидно, мав намір в одному реченні вичерпно навести підставу для відкриття провадження у справі і одночасно зазначити обставини, які є перешкодою для відкриття такого провадження за вказаним пунктом. В результаті сформоване законодавцем речення, в якому міститься норма, є надто складним для його правильного розуміння і, як наслідок, для правильного застосування. В логічному викладенні та структуруванні юридичного тексту важливими є ясність, точність і недвозначність формулювань. Вживання слова «чи» між фразами «припинив погашення кредитів» та «здійснення інших планових платежів» може сприйматися як вказівка на альтернативність ситуацій, хоча в контексті КУПБ, судячи з усього, мається на увазі, що обидві ситуації (кредити та інші платежі) можуть слугувати підставою одночасно. Фраза «за кожним з кредитних та інших зобов'язань» могла б бути більш точною. Чи встановлює норма, що поріг 50 % має бути перевищений за кожним окремим зобов'язанням або загальною сумою за всіма зобов'язаннями? Норма відповіді не містить, що часто у судовій практиці є підґрунтям для різного її застосування.

У доказуванні вказана норма також є невинуватою складною для боржника. Так, доказування відсутності платежів стосовно власних грошових зобов'язань може підтверджуватись лише «негативними доказами», що покладає на боржника невинуватий тягар доказування. Доказування негативних фактів (тобто доказування того, що щось не сталося або його немає) є більш складним, і такі аргументи вимагають від боржника демонстрації відсутності доказів сплати за черговими платежами. Якщо факт сплати платежів за грошовими зобов'язаннями може бути підтверджений первинними бухгалтерськими документами, то факт відсутності таких сплат такими документами підтверджуватись не може, адже вони формуються під час здійснення господарської (фінансової) операції. Відтак, єдиним належним та допустимим доказом відсутності сплати чергових платежів є письмові довідки та відповіді від кредиторів, претензії тощо, яких часто у боржника може не бути. А на їх збирання може бути витрачений невинувато значний час. Так, часто на практиці зустрічаються випадки, коли боржник звертається з письмовим зверненням до кредитора про надання довідки про дати здійснених ним платежів та стан заборгованості, а кредитор надає відповідь через значний час, в якій міститься інформація лише про стан заборгованості, а про стан платежів інформації не надає. В інших випадках кредитори взагалі відмовляють у наданні інформації, посилаючись та банківську таємницю або просто ігнорують звернення боржника.

Натомість у процедурах банкрутства у господарського суду є ширші повноваження на відміну від справ позовного провадження. Так, відповідно до ч. 2 ст. 117 КУПБ ухвалою про прийняття до розгляду заяви

боржника про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність суд має право вирішити питання про зобов'язання заявника, боржника та інших осіб подати до суду додаткові відомості, необхідні для вирішення питання про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. [1] Верховний суд послідовно наголошує на концепції «активної процесуальної позиції суду» у справах про банкрутство, відповідно до якої суд зобов'язаний повно, всебічно та об'єктивно з'ясувати обставини, які підлягають встановленню, не обмежуючись поданими сторонами доказами та поясненнями [4]. Відтак, на нашу думку, суд першої інстанції не вправі відмовити у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи з підстав п. 2 ч. 2 ст. 115 КУПБ, ґрунтуючись лише на недоведеності боржником обставин стосовно нездійснення ним чергових платежів за кредитами чи іншими зобов'язаннями протягом останніх двох місяців, не здійснивши повної перевірки таких обставин шляхом зобов'язання кредиторів повідомити суду про стан розрахунків боржником перед ними. На користь такої позиції свідчить і формулювання підстави для відмови у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи, яка наведена у п. 1 ч. 4 ст. 119 КУПБ – «*відсутні підстави для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність*» [1]. Згадана норма не містить твердження «*боржником не доведена наявність підстав для відкриття провадження у справі*», а натомість вона зобов'язує об'єктивно та всебічно встановити наявність підстав для відкриття провадження у справі і лише після встановлення зворотного господарський суд зобов'язаний відмовити у відкритті провадження у справі. Водночас таке розуміння нами норм права не має бути підґрунтям для пасивної процесуальної позиції боржника, відповідно до якої боржник не повинен надавати суду докази на наявність обставин, на які він посилається, а покладатись на суд, який збере такі докази замість боржника. Обов'язок стосовно доказування у нього наявний відповідно до ч. 2 ст. 116 КУПБ, за змістом якої боржник має детально викласти обставини, які стали підставою для звернення до суду і надати відповідні докази [1]. У суду, на нашу думку, є субсидіарний обов'язок у встановленні підстав для відкриття провадження у справі. Тобто активна процесуальна позиція суду на цьому етапі покликана допомогти боржнику, який добросовісно здійснює свої процесуальні права та сумлінно виконує свої процесуальні обов'язки у встановленні обставин, які є підставою для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність.

Наступна підстава для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи передбачена п. 3 ч. 2 ст. 115 КУПБ: «*у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернено стягнення, а здійснені виконавцем відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» заходи щодо розшуку такого майна виявилися безрезультатними*». Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 37 Закону України «Про виконавче провадження» виконавчий документ повертається стягувачу, якщо у боржника відсутнє майно, на яке може бути звернено стягнення, а здійснені виконавцем відповідно до цього Закону заходи з розшуку такого майна виявилися безрезультатними. Водночас відповідно до ч. 3 цієї ж статті у цьому разі накладений виконавцем арешт

не знімається і відповідно стягувач вправі негайно повторно подати виконавчий документ до виконання [5]. А відтак, повернення виконавчого документу стягувачу з підстав п. 2 ч. 1 ст. 37 Закону про виконавче провадження не є фінансовою реабілітацією для боржника і не вирішує проблему з боргом. Натомість законодавець для боржника передбачив «спрощений» порядок входу у процедуру неплатоспроможності за наявності постанови виконавця про повернення виконавчого документа стягувачеві із зазначених підстав. Предметом доказування боржника під час вирішення питання про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність з підстав передбачених п. 3 ч. 2 ст. 115 КУПБ є лише наявність чинної постанови виконавця про повернення виконавчого документу стягувачу в порядку п. 2 ч. 1 ст. 37 Закону про виконавче провадження.

Водночас навіть у такій достатньо чіткій нормі є теоретична проблема її застосування тоді, коли стягувач повторно звернувся з виконавчим документом до виконавця і той розпочав виконавчі дії, і в результаті таких дій виконавець виявив майно у боржника у вигляді індивідуально визначеного майна або у вигляді заробітної плати, на частину якої він розпочав стягнення.

На нашу думку, зазначені обставини не можуть бути перешкодою для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність з підстав п. 3 ч. 2 ст. 115 КУПБ, адже постанова виконавця про повернення виконавчого документу стягувачу є чинною і її дія не скасовується новою постановою про відкриття виконавчого провадження. До того ж будь-яке виявлене майно боржника в подальшому може бути включене до ліквідаційної маси боржника і за рахунок нього можуть бути задоволені вимоги кредиторів. Ба більше в межах процедури про неплатоспроможність фізичної особи у кредитора з'являються додаткові можливості стосовно розшуку майна боржника, як-от визнання недійсними фраздаторних правочинів, дослідження поведінки боржника з позиції його добросовісності тощо. На користь такої позиції свідчить і правова позиція Верховного суду яка викладена у Постанові від 29.07.2021 р. у справі № 909/1028/20, відповідно до якої наявність у боржника активів та відкритих стосовно нього виконавчих проваджень не належить до вичерпного переліку підстав для відмови у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи [6].

Остання підстава для відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи, яка формально визначена у п. 4 ч. 2 ст. 115 КУПБ, встановлює, що у боржника є інші обставини, які підтверджують, що найближчим часом боржник не зможе виконати грошові зобов'язання чи здійснювати звичайні поточні платежі (загроза неплатоспроможності) [1].

Вказана підстава для звернення до господарського суду із заявою про неплатоспроможність боржника є найбільш широко застосовна у судовій практиці і яка, на нашу думку, найбільш дискусійна в її правильному розумінні та застосуванні.

Для правильного розуміння зазначеної норми слід звернути увагу на лексичне значення ключових слів:

– «інші обставини»: вказує на наявність додаткових факторів, незазначених у КУПБ, які можуть вплинути на фінансовий стан особи;

– «підтверджують»: вимагає від боржника подання

доказів того, що прогнози боржника про неможливість виплат є обґрунтованими;

– «найближчим часом не зможе виконати грошові зобов'язання»: фраза вказує, що у межах короткого проміжку часу боржник не зможе здійснити виконання грошового зобов'язання; зазначене необхідно тлумачити у взаємозв'язку із фразою «здійснювати звичайні поточні платежі», що означає, що боржник передбачає, що черговий або найближчий платіж здійснити не зможе.

І, на нашу думку, найбільш ключовий вираз «загроза неплатоспроможності» вказує на ризик нездатності боржника в майбутньому взагалі обслуговувати власні грошові зобов'язання.

За сутнісним змістом і за обсягом засобів доказування обставин, які підлягають встановленню в межах цієї підстави, зазначена норма надає боржнику широкі можливості для доказування перед судом обставин загрози неплатоспроможності. Відповідно до ст. 1 КУПБ неплатоспроможність – неспроможність боржника (іншого ніж страховик або кредитна спілка) виконати після настання встановленого строку грошові зобов'язання перед кредиторами не інакше, як через застосування процедур, передбачених КУПБ. Загрозою неплатоспроможності КУПБ визначає такий стан боржника, відповідно до якого, якщо задоволення вимог одного або кількох кредиторів призведе до неможливості виконання грошових зобов'язань боржника в повному обсязі перед іншими кредиторами (загроза неплатоспроможності), (ч. 6 ст. 34 КУПБ) [1]. Таке тлумачення загрози неплатоспроможності міститься у нормі, яка встановлює обов'язок для органів управління боржника звернутись до суду із заявою про банкрутство боржника-юридичної особи. Проте зазначену норму сповна може бути застосовано і до справ про неплатоспроможність фізичних осіб з огляду на приписи ст. 113 КУПБ, в якій встановлено, що процедури про неплатоспроможність фізичних осіб здійснюються за правилами справ про банкрутство юридичних осіб, з урахуванням особливостей встановлених кн. 4 КУПБ [1].

Натомість варто звернути увагу на сформовану правову позицію Верховного суду, яка наведена у Постанові від 26.05.2022 р. у справі № 922/1426/21, відповідно до якої на стадії підготовчого засідання формально не перевіряються ознаки неплатоспроможності боржника, а оцінка реального стану платоспроможності боржника фактично надається судом за наслідком відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, введення процедури реструктуризації боргів боржника, звернення кредиторів до суду з заявами про визнання грошових вимог до боржника, їх розгляду судом, розгляду звіту про результати перевірки декларації боржника, оцінки доказів наданих на підтвердження фінансово-майнового стану боржника [7]. З такою правовою позицією Верховного суду варто погодитись, хоча, на нашу думку, вона не сповна відповідає букві закону, але точно спрямована на досягнення мети процедури про неплатоспроможність. Хоча, як зазначалось вище, п. 4 ч. 2 ст. 115 КУПБ визначає як підставу для відкриття провадження саме наявності загрози неплатоспроможності боржника, але дійсно на підготовчому засіданні суд не має жодних процесуальних інструментів та фактичних даних здійснити вичерпний висновок про реальний фінансовий стан боржника, адже він ще не був предметом

дослідження судом та керуючим реструктуризацією. Крім того, боржник, звертаючись до суду, вказує власну заборгованість лише перед відомими йому кредиторами, а суми заборгованості вказується боржником з огляду на суми, які кредитори від цього боржника вимагають. Проте ані керуючий реструктуризацією, ані суд не робили висновки про законність таких вимог, адже такі кредитори ще не звертались з власними грошовими вимогами до боржника в межах справи про банкрутство.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи наведене, варто зауважити, що стадія підготовчого провадження, під час якого господарський суд перевіряє наявність підстав для відкриття

провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи, покликана встановити більш високий поріг доступу до суду боржнику порівняно і позовним провадженням. Проте також метою підготовчого засідання господарського суду, на нашу думку, є здебільшого допомогти добросовісному боржнику надати суду найбільш повну інформацію про свій майновий стан, стан кредиторської заборгованості та в узагальнюючих ознаках продемонструвати господарському суду, що боржник не в змозі виконати власні грошові зобов'язання перед кредиторами, крім як через застосування судових процедур, передбачених Кодексом України з процедур банкрутства.

Список використаних джерел

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII: станом на 8 берез. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
2. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 р. № 2343-XII: станом на 21 жовт. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12#Text>
3. Про Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України": Лист Вищ. госп. суду України від 06.04.2005 р. № 01-8/575. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_575600-05#Text
4. Постанова КГС ВС від 24.11.2022 у справі № 908/3334/21 (№ в ЄДРСР 107768287). URL: <https://precedent.ua/107768287>
5. Про виконавче провадження : Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII : станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text>
6. Постанова КГС ВС від 29.07.2021 у справі № 909/1028/20 (№ в ЄДРСР 98812420). URL: <https://precedent.ua/98812420>
7. Постанова КГС ВС від 26.05.2022 у справі № 922/1426/21 (№ в ЄДРСР 104987446). URL: <https://precedent.ua/104987446>

References

1. Code of Ukraine on Bankruptcy Procedures: Code of Ukraine from 18.10.2018 No. 2597-VIII: as of March 8, 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (in Ukrainian).
2. On Restoring the Solvency of a Debtor or Declaring Him Bankrupt: Law of Ukraine from 14.05.1992 No. 2343-XII: as of October 21, 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12#Text> (in Ukrainian).
3. On the Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine": Letter of the Higher Economic Court of Ukraine from 06.04.2005 No. 01-8/575. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_575600-05#Text (in Ukrainian).
4. Resolution of the Commercial Cassation Court of the Supreme Court from 24.11.2022 in case No. 908/3334/21 (No. in the Unified State Register of Court Decisions 107768287). URL: <https://precedent.ua/107768287> (in Ukrainian).
5. On Enforcement Proceedings: Law of Ukraine from 02.06.2016 No. 1404-VIII: as of April 27, 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19#Text> (in Ukrainian).
6. Resolution of the Commercial Cassation Court of the Supreme Court from 29.07.2021 in case No. 909/1028/20 (No. in the Unified State Register of Court Decisions 98812420). URL: <https://precedent.ua/98812420> (in Ukrainian).
7. Resolution of the Commercial Cassation Court of the Supreme Court from 26.05.2022 in case No. 922/1426/21 (No. in the Unified State Register of Court Decisions 104987446). URL: <https://precedent.ua/104987446> (in Ukrainian).

Serhii ZAVERUKHA

PhD in Legal Sciences, Associate Professor of department, Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-8898-0536>

e-mail: valeriya5@ukr.net

Artem BAHINSKYI

postgraduate student, Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law; lawyer, arbitration manager

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4282-8588>

e-mail: bankrutlawyer@gmail.com

THEORETICAL ASPECTS OF OPENING PROCEEDINGS IN THE CASE OF INSOLVENCY OF A DEBTOR - A NATURAL PERSON IN ACCORDANCE WITH THE CODE OF UKRAINE ON BANKRUPTCY PROCEDURES

The paper analyzes the theoretical aspects and legal norms regulating the procedure for initiating proceedings in cases of personal insolvency according to the Bankruptcy Procedures Code of Ukraine. It provides an in-depth analysis of Article 115 of the Code, which establishes the grounds for the court to decide to start examining a case of insolvency. This includes examining the debtor's inability to fulfill obligations to creditors, the absence of assets that can be subjected to enforcement, and other factors affecting the debtor's financial state. The paper delves into the legal intricacies and conditions under which a court can declare an individual insolvent, highlighting the critical importance of these conditions in protecting both the debtor and the creditors.

Special attention is given to the importance of a detailed understanding and proper application of each norm, considering judicial practice and procedural nuances that can significantly affect the effectiveness and fairness of bankruptcy proceedings. The paper underscores the necessity for legal practitioners to be well-versed in these norms to navigate the complexities of insolvency cases effectively. It discusses how minor procedural missteps or misunderstandings of the law can lead to significant delays or even unjust outcomes, emphasizing the need for precision and thoroughness in legal proceedings.

The role of the court is critically examined, particularly in ensuring an objective examination of the case circumstances. The court's duty is not limited to the evidence presented by the parties; it must also consider all relevant circumstances that might affect the case outcome. The paper highlights the court's subsidiary duty to assist the debtor in establishing the necessary circumstances for initiating proceedings, which is essential for ensuring that justice is served and that the debtor's rights are protected throughout the process.

Furthermore, the paper discusses the broader implications of these legal norms and practices on the financial system and society. It considers how effective bankruptcy procedures can contribute to economic stability by providing a structured method for resolving insolvency issues. This, in turn, can encourage responsible lending and borrowing practices, as all parties have a clear understanding of the legal recourse available in cases of financial distress.

This paper is particularly beneficial for lawyers, judges, and anyone interested in personal bankruptcy procedures, as it provides a comprehensive understanding of the procedural requirements and approaches used in Ukrainian legal practice. By offering detailed insights into the legal framework and practical applications of the Bankruptcy Procedures Code, it serves as a valuable resource for those involved in or studying insolvency law, helping to ensure that personal bankruptcy cases are handled with the highest standards of fairness and efficiency.

Keywords: insolvency, personal bankruptcy, bankruptcy proceedings, creditor, debtor